

VIDS

Vereniging van Inheemse Dorpshoofden in Suriname

Verl. Gemenelandsweg 18d; Paramaribo, Suriname – Tel.: +597 520130 | 520131 – E-mail infovids@vids.sr

Resoluties Achtste VIDS Conferentie

Washabo/Section/Apoera, West-Suriname

27 – 29 augustus 2022

De dorpshoofden van de Inheemse dorpen van geheel Suriname zijn in vergadering bijeen geweest tijdens de Achtste Conferentie van de Vereniging van Inheemse Dorpshoofden in Suriname (VIDS), die is gehouden van 27 tot en met 29 augustus 2022 te Washabo, West Suriname, met de volledige participatie van basja's, vertegenwoordigers van vrouwenorganisaties en vertegenwoordigers van jongerenorganisaties, in aanwezigheid van verscheidene andere genodigden en belangstellenden.

De conferentie heeft de volgende besluiten aangenomen:

I. 30-jarig bestaan VIDS

Tijdens de conferentie is het 30-jarig bestaan van de Vereniging van Inheemse Dorpshoofden in Suriname (VIDS) herdacht en is een algehele evaluatie gemaakt van haar functioneren. We concluderen dat VIDS een gestage groei heeft doorgemaakt, en nu een niet weg te denken plaats inneemt zijnde het hoogste orgaan van het Traditioneel Gezag van alle Inheemse Volken in Suriname, en als uiting van ons recht op zelfbeschikking en zelfbestuur.

De conferentie spreekt haar grote erkentelijkheid uit aan de oprichters van VIDS in 1992, de gewezen voorzitters en besturen van VIDS, alsook aan andere mensen van het eerste uur die sindsdien en tot nu toe nog hun krachten geven aan het werk van VIDS.

De Conferentie benadrukt dat VIDS grote verantwoordelijkheden draagt als de vertegenwoordiger van de Inheemse volken van Suriname en gesprekspartner van de regering van de Republiek Suriname, de overheid in het algemeen, en nationale en internationale organisaties over zaken aangaande de rechten en belangen van de Inheemse Volken in Suriname. VIDS is onze vertegenwoordiger en ons gezagsorgaan, niet als een westerse organisatie of NGO maar als traditioneel instituut geworteld in de collectiviteit van alle Inheemse volken van Suriname.

II. Goedkeuring Verslag Bestuur VIDS en Bureau VIDS

We hebben met instemming kennisgenomen van het inhoudelijk en financieel verslag gegeven door het uittredende bestuur van VIDS en van Bureau VIDS over de afgelopen periode sinds de vorige VIDS Conferentie in 2017 te Redi Doti, Para. De volgende aanbevelingen worden meegegeven voor de komende bestuursperiode:

- a. Versterken van communicatie en informatie-uitwisseling met de Inheemse gemeenschap in Suriname in het algemeen en met de dorpen in het bijzonder, alsook naar buiten toe.
- b. Grotere zichtbaarheid van VIDS in de dorpen, onder andere door regelmatige bezoeken aan de dorpen;
- c. Geven van periodieke rapportages aan de dorpen over de uitvoering van het beleid en werkplan van VIDS en over de resultaten die behaald zijn geworden;
- d. Grotere betrokkenheid van jongeren bij het werk van VIDS.

III. Beleidsprogramma en Resultaatgebieden

Het beleid van VIDS wordt door de collectiviteit bepaald. De Achtste VIDS Conferentie heeft de volgende thema's voor het beleidsprogramma van VIDS voor de periode 2022 – 2027 goedgekeurd, te weten:

1. Rechten van Inheemse volken in het bijzonder grondenrechten, Traditioneel Gezag, uitvoering Kaliña & Lokono (K&L) vonnis en free, prior and informed consent (FPIC)
2. Capaciteitsversterking, organisatie en management
3. Klimaatverandering, duurzame energie, biodiversiteit en andere milieuaangelegenheden
4. Autonome duurzame gemeenschapsontwikkeling, gezondheidszorg, onderwijs en cultuur
5. Inclusiviteit, beleidsbeïnvloeding, SDGs en sociaalmaatschappelijke participatie.

De Conferentie neemt de volgende beleidsbesluiten binnen deze thema's:

III.1. Wettelijke erkenning rechten van Inheemse Volken

- a. Wij onderschrijven en herhalen onze eis voor de onmiddellijke en volledige wettelijke erkenning van de rechten van Inheemse Volken in Suriname, inclusief:
  - de wettelijke erkenning van ons zelfbeschikkingsrecht als Inheemse volken;
  - de grondwettelijke erkenning van Inheemse Volken en andere aanpassingen van de Grondwet om deze in lijn te brengen met de hoogste internationale standaarden op het gebied van de rechten van Inheemse volken;
  - de wettelijke erkenning van onze collectieve grondenrechten op onze traditionele woon- en leefgebieden zoals die door onszelf in kaart gebracht zijn en/of nog zullen worden;
  - de wettelijke erkenning van ons Traditioneel Gezag;
  - de wettelijke erkenning van free, prior and informed consent (FPIC).
- b. Tezelfdertijd eisen we de onmiddellijke en volledige uitvoering van het Kaliña en Lokono vonnis, uitgesproken door het Inter-Amerikaans Hof voor Mensenrechten op 25 november 2015. De termijnen voor uitvoering zijn al langer dan 3 jaar overschreden hetgeen we onacceptabel vinden voor een zichzelf respecterende rechtsstaat. De Inheemse volken van Suriname doen een beroep op de Nationale Assemblée om wetgeving over onze Collectieve Rechten, gebaseerd op formuleringen voortkomende uit eerdere consultaties met ons Traditioneel Gezag, onverwijld te behandelen en aan te nemen, waarbij wij duidelijk stellen dat we met **niets minder dan de hoogste internationale standaarden** op het gebied van de rechten van Inheemse volken genoeg zullen nemen.
- c. Wij blijven het pad van dialoog volgen maar geven tegelijkertijd aan dat indien de wetgeving en het vonnis niet uiterlijk 25 mei 2023 zijn aangenomen respectievelijk

uitgevoerd, **volgens de hoogste internationale standaarden**, we niet zullen aarzelen om andere nationale en internationale wegen te bewandelen om onze legitieme rechten en eisen verwezenlijkt te krijgen en onze gebieden te beschermen, steeds binnen bestaande legale kaders; het kan zo niet langer, de discriminatie, rechtsonzekerheid en structurele achterstelling van onze kinderen, onze vrouwen, onze dorpen. De Achtste VIDS Conferentie benadrukt ook dat indien deze wetgeving er nog niet is en het K&L vonnis nog niet volledig is uitgevoerd, geen enkele politieke partij meer in onze Inheemse dorpen zullen worden toegelaten met valse en loze beloften dat ze het gaan regelen.

- d. De Conferentie herhaalt dat Inheemse woon- en leefgebieden niet tot domeingrond van de Staat behoren. Wij zijn faliekant tegen de conceptwet Grondconversie en ook tegen individuele grondaanvragen of concessie voor enige extractieve industrie binnen onze Inheemse woon- en leefgebieden. Elke handeling van de overheid om over Inheemse woon- en leefgebieden te beschikken of daar schade aan toe te brengen, is in strijd met de vonnissen tegen de Staat Suriname en tegen internationale mensenrechtenstandaarden betreffende de rechten van Inheemse volken, en zal ook als zodanig opgevat en bestreden worden. Enige handeling die in dit opzicht reeds is gepleegd, dient onmiddellijk te worden tenietgedaan of te worden ingetrokken. Onze voorouderlijke Inheemse gebieden zijn door onze voorouders nagelaten als geschenk van de Allerhoogste, om te behouden voor ons nageslacht.
- e. De Conferentie benadrukt dat de demarcatiekaarten die zijn vervaardigd door, en onder leiding van de Inheemse dorpen zélf, voldoen aan internationale standaarden voor demarcatie en dat deze kaarten de basis moeten zijn voor de wettelijke vaststelling van onze Inheemse woon- en leefgebieden;
- f. Deze demarcatiekaarten zullen voor de zoveelste keer formeel aan de relevante overheidsinstanties worden aangeboden, om er terdege rekening mee te houden dat er niet zonder FPIC kan worden beschikt over deze gebieden.
- g. De regionale FPIC-protocollen voor de regio's West, Wayambo, Para en Oost Suriname worden goedgekeurd. Aan het concept FPIC-protocol van de Trio regio zal verder worden gewerkt en het reeds bestaande Engagement Protocol van de Wayana wordt verwelkomd.
- h. Wij gaan onverkort en intensief voort met de brede bewustwording over de rechten van Inheemse Volken en het smeden van partnerschappen op nationaal en internationaal niveau.

III.2. Capaciteitsversterking, organisatie en management

Onze traditionele Inheemse bestuurssystemen zullen verder versterkt worden, als onderdeel van ons recht op zelfbeschikking en zelfbestuur, en als voorwaarde voor ons voortbestaan als Inheemse Volken. De Conferentie besluit dat er intensief gewerkt zal worden aan het versterken van leiderschap en bestuursprocessen in de dorpen, het vastleggen van dorpsreglementen en procedures voor bestuursopvolging. In dit kader besluiten wij verder:

- a. Er zal continu aan capaciteitsversterking van onze dorpsbesturen worden gewerkt, in het bijzonder voor nieuwe dorpsbesturen.
- b. Onze traditionele gezagsdragers dienen bij voorkeur volgens het traditioneel systeem van bestuursopvolging, namelijk aanwijzing door de collectiviteit, en niet middels het westers individuele systeem van verkiezingen die te vaak resulteren in onderlinge verdeeldheid.
- c. Met de overheid zullen afspraken gemaakt worden over een termijn van maximaal drie maanden voor het uitreiken van de beschikkingen voor traditionele gezagsdragers.

- d. Externe bemoeienis bij dorpsbestuurszaken of ondermijning van ons Traditioneel Gezag, bijvoorbeeld vanuit de politiek, wordt resoluut afgewezen.
- e. Dorpsbesturen dienen periodiek evaluaties van hun functioneren te houden met hun dorpsgemeenschap.
- f. VIDS in het algemeen en dorpschouften in het bijzonder dienen Inheemse jongeren en vrouwen mogelijkheden te bieden om actief betrokken te worden bij het werk van VIDS.
- g. Er zal intensief gewerkt worden aan het opzetten van een VIDS GIS-database van alle Inheemse dorpen, en in het geval van de Wayana, verder uitbouwen van de bestaande GIS-database.
- h. VIDS en in het bijzonder bureau VIDS, zullen intensief werken aan institutionele versterking van de organisatie, inclusief op het gebied van financieel en organisatiemanagement, verantwoording en periodieke rapportage aan de dorpen, aan de hand van het beleidsprogramma en de te bereiken resultaten.
- i. Aan de hand van de besluiten van de Achtste Conferentie zal een extensief trainingsprogramma voor de Inheemse dorpsbesturen, vrouwen en jongeren worden opgesteld, en de daarbij behorende financiering daarvoor gezocht worden.

III.3. Klimaatverandering, duurzame energie, biodiversiteit en andere milieuaangelegenheden

De Conferentie heeft zich gebogen over de huidige ontwikkelingen op het gebied van klimaatverandering en de maatregelen die daartegen worden ondernomen, alsook op het gebied van duurzame energie. Wij als Inheemse volken worden op allerlei manieren het hardst getroffen door klimaatverandering, bijvoorbeeld door de onvoorspelbaarheid van seizoenen, overstromingen, erosie, droogte, bosbranden en nog veel meer. Tegelijkertijd zijn de grondgebieden der Inheemse volken wereldwijd het best beschermd gebleven dankzij onze duurzame leefwijze in harmonie met, en respect voor, de natuur.

De Conferentie heeft besloten:

- a. Regionale studies te doen naar de effecten van klimaatverandering, voedselzekerheid en voedselsoevereiniteit, die adequate opties kunnen geven voor klimaatcrisismitigatie en -adaptatie en voor duurzame hernieuwbare energie en alternatieve landbouwmethoden en/of -producten die passend zijn voor onze gemeenschappen.
- b. Inclusiviteit, effectieve participatie, inspraak en FPIC te eisen bij elk beleid, besluit en/of project, inclusief carbonprojecten, carbonopslagmetingen of commercialisering, die op enigerlei wijze van invloed zijn, of betrekking hebben op onze voorouderlijke bossen en wateren, conform onze internationaal erkende rechten als Inheemse volken.
- c. Bevorderen van duurzaam behoud en benutting van onze bossen, inclusief middels het gebruik van etnobotanische en non-timber forest products en met gebruikmaking, behoud en bescherming van onze eeuwenoude, collectieve traditionele kennis.
- d. Werken aan andere milieuaspecten die van cruciale invloed zijn op onze gemeenschappen, zoals het garanderen van schoon drinkwater, tegengaan van milieuvervuiling door onder andere kwik en plastic, en afvalscheiding.
- e. Werken aan controle en monitoring van onze gebieden, in het bijzonder met betrekking tot illegale en overmatige houtkap en mijnbouw.
- f. Inclusiviteit, effectieve participatie en inspraak in beleid en maatregelen in het kader van rampenbeheersing en noodhulp.

- g. Speciale aandacht te eisen voor inclusie van Inheemse vrouwen en jongeren, bij alle beleidsprocessen en -programma's die van invloed zijn op onze gemeenschappen.

III.4. Autonome duurzame gemeenschapontwikkeling, gezondheidszorg, onderwijs en cultuur

De Conferentie heeft in het kader van autonome duurzame gemeenschapontwikkeling de volgende prioriteiten voor de komende periode geïdentificeerd:

- a. Ondersteunen van zelfgemaakte regionale of dorpsplannen voor de toekomst vanuit een eigen Inheems ontwikkelingsperspectief
- b. Verbetering en garanderen van duurzame energievoorziening
- c. Verbetering en garanderen van telecommunicatie en transportvoorzieningen
- d. Identificeren van afzetmarkten en verbetering van economische netwerken
- e. Stimuleren van eigen ondernemingen, onder andere op het gebied van landbouw, toerisme en handcraft
- f. Verbeteren en garanderen van kwalitatief hoogstaand gezondheidszorg in de Inheemse dorpen
- g. Verbeteren en garanderen van het regulier onderwijs in de Inheemse dorpen, inclusief het stimuleren en mogelijk maken van afstandsonderwijs
- h. Stimuleren van cultuurbehoud, cultuuroverdracht en taalonderwijs
- i. Stimuleren van meertalig onderwijs, inclusief het incorporeren van onze eigen kennis en praktijken in het regulier onderwijs
- j. Stimuleren van Inheems kadervorming
- k. Nauwer beleidsoverleg en effectieve samenwerking met de overheid, ministeries, nutsbedrijven, parastatale en niet-gouvernementele organisaties op het gebied van duurzame menselijke ontwikkeling en overheidsvoorzieningen.
- l. Het sterk stimuleren van eigen initiatief voor zelfwerkzaamheid en het realiseren van de nodige randvoorwaarden voor lokale en andere ontwikkelingsdoelen van de Inheemse gemeenschappen in Suriname.

III.5. Inclusiviteit, beleidsbeïnvloeding, SDGs en sociaalmaatschappelijke participatie

De Conferentie benadrukt met klem de rol en de rechten en de inclusiviteit die er moet zijn van Inheemse volken, in het bijzonder de Inheemse vrouwen, jongeren en ouderen, in het formuleren en uitvoeren van nationaal en regionaal beleid.

Wij ondersteunen en zullen werken aan het realiseren van de Sustainable Development Goals (SDGs, de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen) die door de nationale en internationale gemeenschap en de Verenigde Naties zijn aangenomen, en zullen onzerzijds vooral werken aan het identificeren en formuleren van de nodige indicatoren voor inclusiviteit, realisering van de SDGs en monitoring van het bereiken van resultaten.

De Conferentie heeft voorts goedkeuring gegeven aan de in werkgroepen besproken aanbevelingen en acties over deze hoofdthema's.

IV. Nieuw VIDS-bestuur

De profielbeschrijving voor bestuursleden VIDS wordt bekrachtigd met de toevoegingen zoals besproken in de Achtste Conferentie.

Bij consensus zijn de volgende personen aangewezen als leden van het VIDS-bestuur, terwijl binnen het nieuwe bestuur de bestuursfuncties onderling als volgt verdeeld zijn:

Functie	Naam	Dorp	Regio
Voorzitter	Muriel Fernandes	Cassipora	Para/Wanica/Commewijne
Ondervoorzitter	Silowen Alamijawari	Langamankondre Galibi	Oost
Secretaris	Angelique Palmtak	Grankreek	Wayambo/Saramacca
Penningmeester	Margriet Biswane	Alfonsdorp	Oost
Lid	Moshesi Sanaupe	Tepu	Zuid/Trio
Lid	Mennio Moeshe	Kwamalasamutu	Zuid/Trio
Lid	Ipomadi Pelenapin	Kawemhakan	Zuid/Wayana
Lid	Patrick Mandé	Witsanti	Para/Wanica/Commewijne
Lid	Carlo Lewis	Apoera	West/Nickerie

V. Dank aan gastdorp, donoren en bijdragende dorpen

De Inheemse dorpschoufden van Suriname zijn in vergadering bijeen geweest tijdens de Achtste Conferentie van de Vereniging van Inheemse Dorpschoufden in Suriname (VIDS) van 27 – 29 augustus 2022 te Washabo/Section/Apoera met volledige participatie van basja's, vertegenwoordigers van vrouwenorganisaties en vertegenwoordigers van jongerenorganisaties, in aanwezigheid van verscheidene andere genodigden en belangstellenden.

De participanten van de Achtste VIDS Conferentie spreken hierbij hun grote waardering en erkentelijkheid uit voor de gastvrijheid van de dorpschoufden van West Suriname, de overige dorpsbesturen en het volk van de gastdorpen Washabo, Section en Apoera, en voor hun inzet om de conferentie tot een succes te maken. Speciale dank gaat naar de dorpschoufden Carlo Lewis, Ferdinand Simmonds en Sergio Srisria, de vrouwen en mannen van de keuken, de vele andere werkers, de geluidsman en wachter van de gemeenschapszaal, de lokale guesthouses en transporteurs die hun diensten en faciliteiten ter beschikking hebben gesteld, alle Inheemse dorpen die een eigen bijdrage aan voeding en transport hebben geleverd, de donoren Nia Tero, UNDP en de overheidsautoriteiten, die financiële of andere ondersteuning hebben gegeven, en alle anderen die deze conferentie mogelijk hebben gemaakt en ons verblijf in Washabo, Section en Apoera zo productief en onvergetelijk hebben gemaakt.

Deze resoluties zijn besproken en unaniem aangenomen tijdens de plenaire vergadering van de Achtste VIDS Conferentie op maandag 29 augustus 2022.